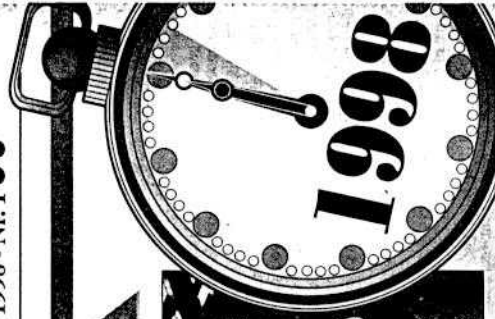

HET BELANG VAN LIMBURG

DAGBLAD PRIJS: 28 FRANK - fl. 2,-30 L.Fr.

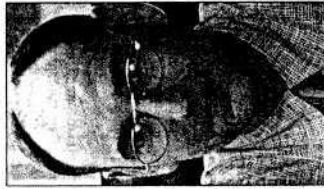
VRIJDAG 2 JANUARI 1998 - Nr. 1 ●●

NIEUWJAAR EXTRA

U hoort nog van
Paul Schuurmans en
Daniëlle Gielen
Blz. 9

Eddy
Claesen uit
Genk vecht
tegen
stalking
Blz. 6

Hotel Adlon:
wufte weelde,
hartje Berlijn
Blz. 7

Philippaerts
en Wilfried
Nelissen
klinken op
beter jaar
Blz. 21

Foto's: R.V.B./P.S.

Foto: FD

Foto: Kempinski

Foto: JVP

Wie met een 'stalker' te maken krijgt, heeft geen leven meer

HASELT - Een 'stalker', een 'jager die zijn prooi besluip', want dat betekent het Engelse woord, maakt het leven van zijn slachtoffer tot een hel. 'Stalking' staat voor elke denkbare vorm van pestering, treiterig en bedreigend gedrag; de geviseerde persoon wordt achtervolgd, beboerd, lastiggevallen. Een stalker is (helaas) erg inventief. Hij kan telefoonterror uitoefenen, vernielingen aanrichten, binnendringen in het huis van zijn slachtoffer, ongewenste post sturen, bestellingen doen op zijn of haar naam, valse geruchten en roddels verspreiden. Noem eender welke vorm van kwelling en een stalker zal er dankbaar misbruik van maken. In erge vormen komen mishandeling, doodsb bedreiging en zelfs moordpoging voor.

'Afwijzing' kan aanleiding geven tot stalking. En de slachtoffers hoeven niet altijd goede bekenden te zijn, al zoekt de dader het vaak in zijn eigen kringetje: ook wildvreemden - bekende figuren, bijvoorbeeld - worden wel eens het voorwerp van hinderlijke, bedreigende attenties. Tachtig procent van het fenomeen speelt zich af onder (ex-)partners en vernuft de meeste stalkingslachtoffers zijn vrouwen. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat die ook belaagd worden waar ze het meest kwetsbaar in zijn: in hun kinderen. Niet zelden worden die ontvoerd of gegijzeld, om de moeder te treffen.

Eind oktober is in Vlaanderen de Stichting Anti Stalking (SAS) opgericht. Daar zijn al ruim drieduizend meldingen binnengekomen. Volksvertegenwoordiger Rony Cuyt (SP) heeft, nu ruim een half jaar geleden, een wetsvoorstel ingediend dat stalking wil bestraffen met drie maanden cel en een boete. Een recent Nederlands wetsvoorstel wil nog zwaardere straffen.

«Stalking is een maatschappelijk probleem van de eerste orde,» zegt de 40-jarige Genkenaar Eddy Claesen, fiscaal raadgever, accountant, informaticus, en mede-oprichter van de SAS. Hij vertelt ons de story van An, een verhaal dat hem na aan het hart ligt. Voór hem op tafel ligt een dossier, wel vijftien centimeter dik. Alles is na te trekken, op juistheid te controleren. Niets is fictief, op één ding na: de voornaam van het vrouwelijke stalking-slachtoffer. Voor de rest is alles pijnlijk, schokkend en angstaanjagend echt.

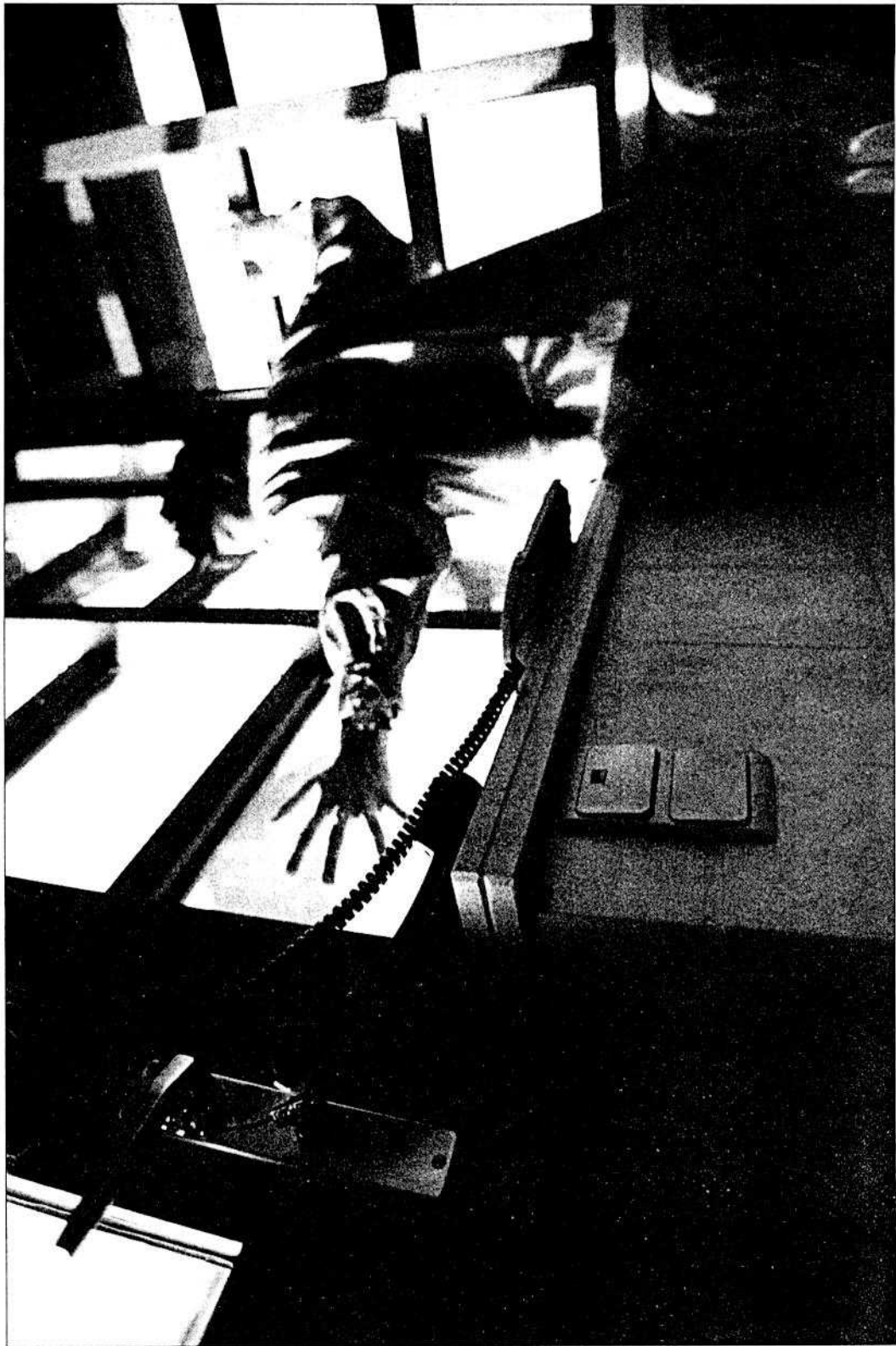

Foto: Rudi VAN BEEK

«IK weet niet hoe met An» Verder moet met An»

Eddy Claesen: «An is een mooie, lieve, intelligente vrouw, bedienende-verkoopster, moeder van drie prachtige kinderen. Nu tien jaar geleden is ze getrouwd met een zogeheten zakenman. Je kent het type man wel: maanpak, sjieke auto, elitaire restaurants, alles even duur. Tien jaar geleden al mobiliteitsproblemen, kan je nagaan. Vélle allure. In 'n zakendomein begaf hij zich constant op de rand of het pad van de illegaliëteit en de criminaliteit. Hij bedreeg niet alleen zijn partner maar ook zijn zakenrelaties. Maar ja, de meesten hadden zich ook laten inpakken. Hij had ook zoveel flair en wist het toch zo goed uit te leggen, met enorm veel overtuigingskracht. Dat vind je wel meer bij de typische 'stalker': het zijn pathologische leugenaars die hun eigen verzinsels gaan geloven. Eigenlijk zijn het tijdloosers. Het eind van het liedje was dat hij failliet ging. Frauduleus bank-roof.»

- Maar hoe was het ondertussen An vergaan?
«An was al voor een stuk door een hel gegaan. Thuis had die echtgenoot van haar zich ontpopt als een tiran. Er waren trouwens al slagen en verwondingen aan te pas gekomen. Maar wat doet een getrouwdde seerde vrouw met drie kinderen die zonder inkomen dreigt te vallen? Drie jaar geleden heeft ze dan toch de knoop proberen door te hakken...»

- Door met hem te breken?
«Wat ze in feite wilde, was weg uit een leven met geweld, met criminaliteit. Voor haar drie kinderen wilde ze een normaal leven, en voor haarzelf - goddijver - een nieuwe relatie. Toen wist ze waarschijnlijk nog niet hoe moeilijk het voor een stalking-slachtoffer is, een andere, nieuwe relatie aan te kunnen of aan te durven...»

Een stalker is meestal een afgewezen minnaar

«Als er iemand 'stalker' wordt», zegt Eddy Claesen, «is dat in vele gevallen omdat hij afgewezen is. Een gewone relatiebreuk zoals er zoveel voorkomen, kan de aanzet zijn. Maar ook andere gevallen zijn mogelijk. Bij de meldingen die we binnenkregen, zit ook het verhaal van die dokter, die gestalkt wordt door een vrouw die heel wat méér wil dan de arts-patiënt-relatie. Of dat van die hetro die zonder ophouden hinder heeft van zijn homo-overbuur. Een verpleegster die tegen haar zin bestendig achtervolgd wordt met amoreuze avances van iemand in het ziekenhuis. Of die lerares die een kortstondige relatie had met een collega op school en die man nu niet meer van zich af kan schudden. Of kinesisten die door hun patiënten 'gestalkt' worden...»

Een stalker - man of vrouw - laat de persoon, waar hij of zij de zinnen heeft afgezet, niet perse. Een mannelijke stalker kan zijn vrouw niet laten gaan, die redeneert dat de echtgenote zijn bezit is en onvoorwaardelijk achter hem behoort te staan, hoe wantrouwig, desastreus of rampzalig zijn gedrag ook is. Niet voor niets is een stalker meestal een afgewe-

zen minnaar of een 'verlaten' echtgenoot. Voor de buitenwereld is zo'n man vaak een uiterst mondige mens, iemand met een zekere uitstraling, die de vrouwen weet te charmeren, maar zich vaak arrogant gedraagt en gewetenloos is. In thuis, in de beslotenheid van privé-vertrekken, waar niemand het ziet, is hij een dwingeland, zonder respect voor de meest elementaire menselijke waarden, of zelfs voor een mensenleven. Een stalker is geobsedeerd. Hij gaat zijn (vroegere) partner geen ander leven. Soms zeggen ze dat letterlijk. Ik maak u nog liever kapot dan dat een ander u zou krijgen...»

An was het bezit geworden van die man, gewoon door met hem te trouwen...»

- En ze waagde het, een eind te maken aan de relatie?
«Toen brak de hel pas goed los, op het moment dat zij al haar moed bijeen raapte en 'kapte' met haar man. Voor slachtoffers van stalking begint dan iets waarvan ze niet wisten dat het bestond. Juriste Kaat Raes uit Antwerpen, die méé de Stichting Anti Stalking oprichtte, vergelijkt de stalker met 'een insect dat je dag en nacht plagt, dat zich constant in je leven dringt, steeds opnieuw je aandacht opeist, je afwerpt. Een insect dat je voortdurend van je afslaat, maar dat onophoudelijk terugkomt, niet los, al vijf jaar lang...»

Buitenstaanders zien bij stalking enkel de kleine prikkels, de ongewenste telefoontjes, brieven, bezoeken, etc... Zij kunnen onmogelijk inschatten wat het overweldigende effect is van al die prikken en pesteringen samen, gedurende jaren aan één stuk door, zonder onderbreking...»

- Een kwelling om psychisch ziek van te worden?
«Ja. Maar in eerste instantie zijn het de stalkers' die psychisch ziek zijn. Je hebt er psychotische, voor-al in de categorie van de personen die afgewezen zijn. Je hebt ook de psychotische stalkers: mensen die met waanbeelden leven. In allebei de gevallen komt er gevaar om de hoek kijken. Elke stalker heeft het in zich, uiteindelijk een gewelddadig iemand te worden. Stalking kan uitdraaien op de dood. Op moord of zelfdoding. Het slachtoffer kan zich keren tegen de dader, of zichzelf ten gronde richten. In onze groep zitten stalking-slachtoffers die al zelfmoorde pogingen achter de rug hebben...»

- Wat zijn nu typische stalking-praktijken?
«Bij een relatiebreuk krijg je nogal eens verzet tegen de voorgenomen scheiding. Met dure procedures die voor de slachtoffers neerkomen op een financiële adertaling. Of de kinderen worden bij het 'gevecht' betrokken; pestelingen rond het bezoekecht, de te-genpartij die probeert, het hoederecht te verkrijgen. Het kan gemener en gemener worden: de man kan over zijn vrouw roddelen en laster beginnen rondtroeven. Vrouwelijke slachtoffers kennen het struemen; er wordt over haar verteld dat ze een 'hoer' is, of dat het een verslaafde is, aan drank of drugs, dat ze aids heeft, dat het een slechte moeder is, als ze een vriend heeft is dat haar 'pouwer', je kan het niet zo uitzinnig bedenken of het gebeurt. En, vergeet niet; soms kunnen die lasterlijke verhalen tot broodroof leiden. Beeld je in dat je een winkel hebt en dat

de klanten verteld wordt dat je een vieze geslachtsziekte hebt...»

In vele gevallen is dat nog maar de aanloop tot het 'echt stalker'. Langzamerhand wordt het allemaal de hulpverlenster: 'Ik dacht meer aan Canada of Australië, die man is geweldig!' Ook hulpverleners, adviseurs of familieleden van het slachtoffer worden in de regel bedreigd en lopen op hun beurt gevaar...»

- Dat begint al heel hard op het bekende stalking-patroon te lijken...

«Ja, en het arsenaal blijkt bijna onuitputtelijk. Rond het huis beginnen toeren. Opbellen van uit de auto, vergeten niet, ik ben in de buurt...». Nachts telefoontjes, of in de heel vroege morgen. Op de vensters komen kloppen. Als de gealarmeerde rijkswachters arriveren is de vogel gevlogen. Een stalker wil u uit de slaap houden, wil u mentaal kapot maken. Een stalker schrikt er niet voor terug, binnen te breken in een privé-woning. Dat is onderbel van zijn strategie: constant zijn aanwezigheid laten voelen.

Het is An ooit gebeurd dat haar echtgenoot om twee uur 's nachts plotseling aan haar bed stond. Met het verzoek om te moeten praten. Een stalker zal niet zelden effectieve doodsbedreigingen uiten: 'Voor een passionele moord krijg ik toch maar een paar zellen om de moeder te treiteren. Er zijn slachtoffers die zich na een inbraak - door de slachtoffer - met een reële geflechte poging tot doodslag, verplicht zien, te verhuizen, alleen al maar om de kinderen de angst en de nachtermerie te besparen. Mij is het geval bekend

«Een onschuldige vorm van 'stalking' bestaat niet», zegt Genkenaar Eddy Claesen, mede-oprichter van de Stichting Anti Stalking, «stalkers richten enorm veel schade aan, op alle mogelijke vlakken, en in extreme gevallen kan stalking leiden tot de dood van slachtoffer of dader...» (Foto: Frank DE JONGH)

van een deskundige hulpverlenster die het slachtoffer de raad gaf, elders een ander leven te beginnen. Toen het slachtoffer vroeg, in Gent of zo? zei de hulpverlenster: 'Ik dacht meer aan Canada of Australië, die man is geweldig!' Ook hulpverleners, adviseurs of familieleden van het slachtoffer worden in de regel bedreigd en lopen op hun beurt gevaar...»

«Er is geen speciaal type dat de stalkers aantrekt»

- Wat is het uiteindelijke doel van een stalker?
«Ik kan het niet anders zien dan zo, de totale vernietiging van het slachtoffer, psychisch en fysiek. Tot het lijfend voorwerp van de stalker, geheel al gebroken, onderdanig begint te smeken. Om dat te bereiken zal de stalker doelbewust zijn slachtoffer isoleren, iedere vorm van weerbaarheid snukmaken, alle steun van anderen voor zijn slachtoffer saboteren...»

- Is er een bepaald type mens dat stalking over zich af roept? Zachte, overduidelijk weerloze personen?

«Volgens onze ervaring bestaat er niet zoiets als een type dat de stalkers speciaal aantrekt. Er is geen gemeenschappelijke noemer. Het zijn niet per se mensen die weerloosheid of hulpeloosheid uitstralen. Als er dan toch iets gemeenschappelijk is, dan blijkt dat het karakter van de slachtoffers is: zijn brave, lieve mensen, die geen vlieg kwaad zouden doen. Maar je vindt ze overal, in alle lagen van de bevolking, in alle beroepen...»

- Waar of hoe kunnen slachtoffers van stalking geholpen worden?

«Heel goede, maar moeilijke vraag. Een eerste probleem is de bewijslast. Een messteek, een blauw oog, dat is aantoonbaar, maar hoe bewijs je psychische schade? Gesteld dat je ermee naar buiten wil komen. Slachtoffers doen dat niet graag. Hoe ongeveer ook zitten ze zelf vaak met een soort schuldgevoelen. En als ze dan toch naar rijkswacht of politie stappen, dan blijkt de stalking-problematiek nog te weinig bekend. En, of je het gelooft of niet, soms leeft er nog een soort van *middeleeuwse mentaliteit*: niet tusschenbeide komen in problemen tussen partners...»

- Toch moeten politiediensten onderhand al wel van 'stalking' gehoord hebben...

«Uiteraard. Maar één van de veel voorkomende problemen is dat slachtoffers telkens weer bij andere hulpverleners terecht komen. Dat is een grote handicap. Moeten ze hun verhaal voor de honderdste keer of meer van bij het begin overdoen. Ook dat werkt in op hun gemoeide. In de Verenigde Staten is er een betere regeling; daar bestaat een speciale dienst, met vaste gesprekspartners voor de slachtoffers, hier (nog) niet. Komt daarbij dat ze vaak de indruk krijgen dat de jongste tijd alleen nog gevallen van moord of seksueel misdrijf met gesponceerd wor-

den, en alle andere dossiers aan de kant worden geschoven. Natuurlijk kunnen de slachtoffers zich bijvoorbeeld partij stellen, maar de verplichting om daarvoor tehuizenen frank meer te tellen, werkt ook al ontmoedigend...»

Een stalker geniet van de 'wacht-fase'

- Wat gebeurt er als stalking-slachtoffers de justitie hebben ingeschakeld?

«Dan treedt de *wacht-fase* in. Wat gebeurt er met de klacht? Als er niets beweegt, dan is dat erg frustrerend. Deze fase is tegelijk de meest *effortieve* voor de dader - want die voelt zich onbedreigd, niemand legt hem een strobreed in de weg - en de *pijnlijkste* voor de slachtoffers, die zich niet geholpen weten, die het verzuim zien en de 'gaten' in het onderzoek. Vergelijk het maar met de ervaringen in de zaak-Durooux: er is destijds véél onderzoek, maar wat is er in feite gebeurd? Terwijl het wachten op zichzelf al folterend genoeg is, gaat de terreur gewoon door...»

- Laten we het nog even over An hebben. Is haar verhaal ten einde?

«Nee. (Lange stilte) Ik weet niet hoe het verder moet met An. Ik vrees dat ze aan het *opgeven* is. Dat ze zich al isoleert. De moedelooheid is zo groot. Heel erg spijtig. Ik verwacht haar nu als *gelaten*, hopenloos, haar verchult kwijt. Slachtoffers kunnen namelijk op verschillende manieren reageren. Een 23-jarig meisje in onze groep is, na vijf jaar slachtoffer te zijn geweest, haar stalker met een mes te lijf gegaan. Anderen geraken psychisch gekraakt. Wie met een stalker te maken krijgt, heeft geen leven meer. Die wordt sociaal, financieel, psychisch en lichamelijk ontredderd. Die kan geen ogenblik vergeeten dat zijn (of haar) leven door de stalker wordt beheerst. Niet zo lang geleden heeft de Antwerpse juriste Kaat Raes - ooit zelf een stalking-slachtoffer - het zo uitgedrukt: *'Je zweeft rond in de geest van een gek, en die gek zweeft ook rond in je eigen geest'*...»

- Waar hoopt u nu op, voor An en voor die duizenden bekende en onbekende stalking-slachtoffers?

«In eerste instantie dat alle mogelijke instanties inzien dat het probleem bestaat, en dat ze daarop inspelen. Met onder meer een snellere vervolging. Ik hoop ook dat hulpverleners en politiediensten - wat al voor een stuk het geval is - adequaat reageren bij klachten van mensen in nood. Verder is het wenselijk dat het grote publiek op de hoogte geraakt van het fenomeen in al zijn verdere dimensies. Ten slotte moet er de politieke wil komen om daadwerkelijk iets aan 'stalking' te doen. En ja, misschien heb ik goedkeuren van dat wetsvoorstel wel een belangrijke stap in de goede richting.»